Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 141 (4777) СРЕДА ИЮЛИИН 18 1945 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэ

Үбhэ тэжээл элбэг ехээр сабшажа абаха ажал хадаа адуу малаа садхалан дулаанаар үбэлжүүлхэ болон саашадань олон болгохо хэрэгтэ хэды ехэ удхатай байhаниень колхознигуудай дунда тайлбарилха гээшэ хүдөөгэй агитаторнуудай харюусалгатай ба хүндэтэй зорилго мүн.

Үбhэхуряалга дээрэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха

Үбhэхуряалгын хүдэлмэри республикын колхозуудаар хаа-хаанагүй эхилэгдэжэ, ургажа байгаа социалистическэ малажалда бата бэхи үбhэ тэжээлэй база байгуулха тэмсэл эхилбэ. Мүнөө колхозно партийна болон комсомольско организацинуудай үмэнэ үбhэхуряалгые саг болзор соонь үнгэргэхэ[illegible] овдоо шухала зорилго байхагүй.

Тус хүдэлмэридэ бүрин түгэс бэлэдхэлтэйгээр ороhон колхозууд үбhэхуряалгын хүдэлмэриие нёдондонойхидоо орходоо нилээдгүй эмхитэй гуримтайгаар үнгэргэжэ, үбhэхуряалгын түрүүшын үдэрhөө эхилжэ зохёогдоhон графигаа бэелүүлнэ. Эндэ үргэнөөр эрхилэгдэhэн партийно-политическэ болон ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри нилээдгүй ехэ туhаламжа хүргэбэ гэхэдэ зааханшье алдуу болохогүй.

Жэшээлхэдэ, Иволгын аймагай Ленинэй, Кировэй нэрэмжэтэ, „Улаан Оронго" колхозуудаар үбhэхуряалга гансахан лэ саг болзор соогоо эхилэгдээ бэшэ, харин тус колхозууд түрүүшын үдэрhөө эхилжэ графигай ёhoop энэ хүдэлмэриие ябуулжа байха юм. Энэ колхозуудай дэргэдэхи партийна эхин организацинууд үбhэхуряалгын хүдэлмэри эхилхэтэй хамта, өөhэдынгөө коммунистнуудай хүсые бригада болон звенонуудаар зүбөөр хубаарилан табяад, ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар эрхилдэг болонхой. Эгээл иимэhээ тус колхозууд үбhэхуряалгаар аймаг соогоо мүнөө дээрээ түрүүлжэ ябана гээшэ.

Колхоз, совхоз болон МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудай дэргэдэхи агитколлективүүдэй түг түмэн агитаторнууд бэе дээрээ даагдаhан тон харюусалгатай ба хүндэтэй үүргэнүүдые сэхэ үбhэхуряалгын бригада болон звенонууд дээрэ ябуулжа, социалистическэ малажалдаа үбhэ тэжээл элбэг дэлбэгээр байгуулха тушаа гаргаhан парти ба правительствын шиидхэбэринүүдые үбhэхуряалга дээрэ ябажа байhан эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудай дунда ойлгуулжа үгэхэhөө гадна, тэдэнэртэ уласхоорондын hонирхолтой событинуудые ойлгуулжа үгэнэд.

Тэрээнhээ гадна, манай республикын колхозуудаар 500 гаран колхозно клуб, 195 шахуу уншалгын байшан, 100 холо гаран библиотекэнүүд бии. Хэрбээ нютагуудтахи партийна ба комсомольско организацинуудай эдэнэрэй хүсые зүбөөр хэрэглэжэ шадаа hаань, партийно-политическэ болон ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри хадаа ВКП(б)-гэй обкомой XIX пленумэй шиидхэбэриин үндэhөөр шэнэдхэн табигдаха бүхы аргаболомжотой байха юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай жэлнүүдтэ манай культурно-гэгээрэлэй учрежденинүүд болбол үргэн ниитэ арад зоной дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эрхилхэ талаар ехэхэн дүй дүршэлтэй болоhониинь мэдээжэ. Тиин, энэ дүй дүршэлөө дайн сэрэгэй дүүрэжэ, амгалан тайбан оршон байдалай үедэ бэелүүлхэ угаа шухала болоно. Энээниие нютагуудтахи партийна ба комсомольско эхин организацинууд хараадаа абажа, саашадаа энэ хүдэлмэриие улам hайжаруулхын түлөө тэмсэхэ үүргэтэй байна.

Гэбэшье, зарим аймагуудай колхозно партийна болон комсомольско эхин организацинууд үбhэхуряалгын үедэ партийно-политическэ ба ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулна. Сэлэнгын, Баргажанай, Прибайкальска болон бусад хэдэн аймагуудта үбhэхуряаха хүдэлмэри тон хангалтагүй ябуулагдана. Энэнэй гол шалтагааниинь гансахан лэ тус аймагуудай олонхи колхозуудай энэ хүдэлмэридэ бэлэдхэл мүутайгаар ороhондо бэшэ, харин тэндэхи партийна эхин организацинуудай ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулhанда байна гэхэдэ зааханшье алдуу эндүү болохогүй. Юундэб гэхэдэ, hаяхан ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол Сэлэнгын аймагай колхозуудаар үбhэхуряалгын ябаса тухай гаргаhан тогтоол соогоо партийно-политическэ хүдэлмэри болон социалистическэ мүрысөөниие эрхилхэ тушаа аймагай зарим колхозуудай партийна эхин организацинууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ гэжэ тэмдэглэhэн байгаа. Энэ хүдэлмэриие бусадшье аймагуудаар hайн гэхын аргагүй.

Хабарай тарилгын үедэ олонхи полит-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэри нилээдгүй hайжаруулагдабашье hаа, мүнөө тэдэнэй хүдэлмэри имагта тэндэхи партийна болон комсомольско организацинуудай анхарал оролдолгоо гаргадаггүй дээрэhээ hуларуулагдаад байhан баримтанууд бии. Жэшээнь, Тарбагатайн, Кяхтын, Түнхэнэй болон Бичурын аймагуудай колхозно клубуудай болон уншалгын байшангуудай хүдэлмэри hүүлэй үелэ тон hулаар ябуулагдана. ВКП(б)-гэй Тарбагатайн айкомой пропаганда ба агитациин таhагай хүдэлмэрилэгшэд мүнөө хүртэр 2 уншалгын байшангые даагшанарые олоогүй зандаа. Иволгын аймагай олонхи колхозуудай клуб, мүн уншалгын байшан хаалгатай зандаа.

Тэрээнhээ гадна, үбhэхуряалгын үедэ политическэ темэтэй элидхэл ба лекцинүүдые уншаха ябадал хаа-хаанагүй хэгдэнэгүй. Иволгын, Түнхэнэй болон бусад зарим аймагуудаар үнгэрэгшэ хахад жэлэй туршада арайхан гэжэ 10—12 иимэ темэтэй лекцинүүд уншагдабашье hаа, бүхы колхозуудаар хэгдээгүй байхань тон жэгшүүритэй. Тэрэшэлэн үбhэуялга дээрэ ябадаг эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудта зорюулагдажа уранhайханай зүжэг наадануудые табиха, кино харуулха гэхэ мэтын хүдэлмэринүүд оройдоошье хэгдэнэгүй гэхэдэ алдуу болохогүй. Юундэб гэхэдэ, Зэдын, Бичурын, Түнхэнэй болон Хэжэнгын аймагуудта энэ жэлэй нюуртэ кино харалга колхозуудай полевой станууд дээрэ болохоhоо байтагай, тэрэнэй центрнүүдтэшье харуулагдаагүй байhан баримтанууд бии.

Тиимэhээ ВКП(б)-гэй айком болон райкомууд, түбхын түрүүндэ, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таhагуудай хүдэлмэрилэгшэд үбhэхуряалгын үедэ ниитэ-политическэ болон культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие мүнөө үеын оршон байдалай эрилтын ёhoop шэнэдхэн табиха тушаа хамаг бүхы хүсэ шадалаа эмхидхэхэ үүргэтэй. Энэ хүдэлмэридэ нютагуудтахи агрономууд, зоотехнигүүд болон бусад эдибхитэниие хабаадуулжа, силос дараха, үбhэ саг болзор соонь хуряаха тухай лекцинүүдые уншуулха угаа шухала.

Социалистическэ мүрысөөнэй сог залиие үшөө үргэнөөр бадаруулха, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые үдэр тодом туйлаха колхозник бүхэнэй арюун нангин уялга мүн.

ФРОНТОВИГУУДЫЕ ХҮНДЭТЭЙГӨӨР УГТАХАНЬ

Баку городой Октябрьска районой райсоведэй депутадуудай, олониитын организацинуудай болон гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй үүсхэлээр бүхы фронтовигуудай байранууд заhабарилагдажа байна. Районой арад зонhoo, эдибхитэдhээ, медицинскэ болон санитарна хүдэлмэрилэгшэдhөө бүридэhэн 100 бригада байгуулагдаба. Баку городой бүхы ажалшадта уряалтайгаар хандаhан районно слёт болоо.

«Манай Эхэ орониие хамгаалhан hahажаал болоhон боецүүд-фронтовигууд манда, нефтьтэй Бакуда, булэнэртөө hаяар бусажа ерэхэнь гэжэ энэ бэшэг соо хэлэгдэнэ. Манай город болбол өөрынгөө героическа нэгэ нютагаархидые жэшээтэ hайн гуримтайгаар угтаг лэ. Тэдэнэр хадаа болбосон hайн байрануудта өөрынгөө булэнэртэй уулзаг лэ».

Октябрьцуудай жэшээгээр Бакугай бусад районууд албанhаа табигдагшадые угтаха бэлэдхэл хэжэ эхилээ.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын Медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай Указай үндэhөөр СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй үмэнэhөө шагнаха гэбэл:

Юhэн хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. МИЛЮШИНА Анисья Антоновнае—Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Найман хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. ГОЛЕНДУХИНА Пистемея Макаровнае—Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. ТРАВКИНА Наталья Климовнае—Тарбагатайн аймагай «Серп ба Молот» колхозой колхозница.
3. ШИГАЕВА Акулина Фёдоровнае—Улан-Удэ городой городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
4. ШУПОВА Екатерина Васильевнае—Тарбагатайн аймагай «Политотдел» колхозой колхозница.

Долоон хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. АСТАШЕВА Федосья Андреевнае—Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. ВАРФОЛОМЕЕВА Мария Фёдоровнае—Мухаршэбэрэй аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. КОЧКИНА Анна Гавриловнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
4. КИРИЛЛОВА Евгения Мироновнае—Мухаршэбэрэй аймагай «XVII партсьезд» колхозой колхозница.
5. КУШНАРЕВА Фёкла Фоминичнае—Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. ЛОБОЗЕРОВА Анна Афанасьевнае—Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
7. МИТРОФАНОВА Анна Ароновнае—Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолой тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
8. МУРАВЬЕВА Анастасия Алексеевнае—Мухаршэбэрэй аймагай Никольск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
9. ОРЕШКИНА Ирина Парамоновнае—Улан-Удэ городой городской районой эвакогоспиталиин хүдэлмэришэн эхэнэр.
10. ПОПОВА Анна Григорьевнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
11. ПЕТРОВА Наталья Андреевнае—Мухаршэбэрэй аймагай Шеролдай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
12. САПУНЕНКО Дарья Николаевнае—Улан-Удэ городой Городской районой Горжилуправлениин хүдэлмэришэн эхэнэр.
13. СОКОЛОВА Елизавета Романовнае—Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
14. САПОЖНИКОВА Александра Тимофеевнае—Мухаршэбэрэй аймагай Шеролдай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
15. ТЮТРИНА Мария Капитоновнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
16. ФОМИНА Анастасия Степановнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
17. ЧЕРНЫХ Василиса Фёдоровнае—Мухаршэбэрэй аймагай Шеролдай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

Зургаан хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АНТОНОВА Анна Аникиевнае—Мухаршэбэрэй аймагай «XVII партсьезд» колхозой колхозница.
2. БЫЛЕВА Матрена Ивановнае—Мухаршэбэрэй аймагай Никольск тосхоной гэрэй эхэн эхэнэр.
3. ВОЛБЕНКО Любовь Михайловнае—Улан-Удэ городой почтын конторой хүдэлмэришэн эхэнэр.
4. ВАСИЛЬЕВА Анна Леонтьевнае—Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхозой колхозница.
5. ГОРБАТЫХ Варвара Ирастовнае—Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхозой колхозница.
6. ГЛУМЫШКО Марфа Ефимовнае—Улан-Удэ городой Пригороднэ районой Мяханай комбинадай хүдэлмэришэн эхэнэр.
7. ДАВЫДОВА Матрена Ануфриевнае—Мухаршэбэрэй аймагай Никольск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
8. ЗАХАРОВА Ирина Максимовнае—Мухаршэбэрэй аймагай Шеролдай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
9. КАЛАШНИКОВА Февронья Петровнае—Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
10. КОВАЛЕВА Елена Григорьевнае—Тарбагатайн аймагай «Серп ба Молот» колхозой колхозница.
11. КОВАЛЕВА Евдокия Даниловнае—Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
12. КОЧЕТОВА Агафья Матвеевнае—Улан-Удэ городой Городской районой эвакогоспиталиин хүдэлмэришэн эхэнэр.
13. КОВАЛЕВА Федосья Матвеевнае—Тарбагатайн аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
14. МАЛЬЦЕВА Наталья Сидоровнае—Мухаршэбэрэй аймагай «Политотдел» колхозой колхозница.
15. МАТВЕЕВА Пелагея Петровнае—Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
16. МОКРОВА Домна Парамоновнае—Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
17. ОРЛОВА Матрёна Иннокентьевнае—Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
18. РУСИНА Василиса Абросимовнае—Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
19. РОДИОНОВА Наталья Артемевнае—Мухаршэбэрэй аймагай Гашейн МТС-эй хүдэлмэришэн эхэнэр.
20. РЕВУНОВА Мария Кирилловнае—Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
21. РУСИНА Акулина Кирилловнае—Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
22. РОДИОНОВА Зиновья Ефимовнае—Тарбагатайн аймагай «Политотдел» колхозой колхозница.
23. САЗОНОВА Мария Селиверстовнае—Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхозой колхозница.
24. СТЕПАНОВА Степанида Мироновнае—Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
25. САЗОНОВА Фёкла Трофимовнае—Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхозой колхозница.
26. СПИРИДОНОВА Мария Федотьевнае—Тарбгатайн аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
27. САБИРОВА Минкомая—Мухаршэбэрэй аймагай «XVII партсьезд» колхозой колхозница.
28. ФЕФЕЛОВА Аграфена Яковлевнае—Мухаршэбэрэй аймагай «Путь Ленина» колхозой колхозница.
29. ФЕДОРОВА Мария Афанасьевнае—Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
30. ХАБАБУЛИНА Сагаду—Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
31. ЦЫРЕНОВА Цыбиксу—Мухаршэбэрэй аймагай «Улаан Туя» колхозой колхозница.

Табан хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АВДЕЕВА Валентина Степановнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой Дивизионно станциин КЭЧ-ын хүдэлмэришэн эхэнэр.
2. БОЛОНЕВА Василиса Ерофеевнае—Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхозой колхозница.
3. БЕЛОГУБОВА Агния Фёдоровнае—Мухаршэбэрэй аймагай «Улан-Туя» колхозой колхозница.
4. БУХАЛЬЦЕВА Евдокия Николаевнае—Мухаршэбэрэй аймагай «Авангард» колхозой колхозница.
5. ГРЕБЕНЩИКОВА Мавра Семёновнае—Тарбагатайн аймагай Ехэ Куналейн тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
6. ГОРЕЛОВА Евдокия Ивановнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
7. ГУСЛЯКОВА Екатерина Евсеевнае—Мухаршэбэрэй аймагай Шеролдай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
8. ЕРОФЕЕВА Елена Селиверстовнае—Тарбагатайн аймагай «Серп ба Молот» колхозой колхозница.
9. ЗОЛОТОРЕВА Маланья Кирилловнае—Мухаршэбэрэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
10. ИВАНОВА Матрёна Авдеевнае—Мухаршэбэрэй аймагай «Красный Партизан» колхозой колхозница.
11. ИВАНОВА Елена Савельевнае—Тарбагатайн аймагай «Победитель колхозой колхозница.
12. КУШНАРЕВА Прасковья Ивановнае—Тарбагатайн аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
13. КОВАЛЕВА Секлетинья Феофановнае—Тарбагатайн аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
14. КУШНАРЁВА Листемея Ивановнае—Тарбагатайн аймагай «Серп ба Молот» колхозой колхозница.
15. КРОТОВА Наталья Демидовнае—Улан-Удэ городой Городской районой № 23 хүүгэдэй садай хүдэлмэришэн эхэнэр.
16. КРАСЕНКО Анна Андрияновнае—Улан-Удэ городой Городской районой инвалидуудай «Труд» артелиин хүдэлмэришэн эхэнэр.
17. КЛИМЕНТЬЕВА Мария Ивановнае—Тарбагатайн аймагай «Путь Ленина» колхозой колхозница.
18. КАЛАШНИКОВА Марфа Посифовнае—Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
19. КАЛАШНИКОВА Капитолина Ионовнае—Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
20. КИРИЛЛОВА Анна Петровнае—Мухаршэбэрэй аймагай Шеролдай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
21. КУЗНЕЦОВА Аграфена Ивановнае—Мухаршэбэрэй аймагай Шеролдай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
22. КОБЫЛКИНА Евдокия Никитичнае—Мухаршэбэрэй аймагай «Путь Ленина» колхозой колхозница.
23. ЛАПТЕВА Аксинья Филипповнае—Мухаршэбэрэй аймагай «XVII партсьезд» колхозой колхозница.
24. ЛАПТЕВА Татьяна Игнатьевнае—Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
25. МАЛЬЦЕВА Агриппина Моисеевнае—Тарбагатайн аймагай «Серп ба Молот» колхозой колхозница.
26. МИТРОФАНОВА Капитолина Ильиничнае—Мухаршэбэрэй аймагай «Политотдел» колхозой колхозница.
27. НАЗАРОВА Татьяна Лифантьевнае—Тарбагатайн аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
28. НАЗАРОВА Аксинья Михайловнае—Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхозой колхозница.
29. НАЗАРОВА Устинья Степановнае—Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхозой колхозница.
30. ОВЧИННИКОВА Харитинья Устиновнае—Мухаршэбэрэй аймагай Шеройлдай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
31. ПРИСПЕШКИНА Александра Григорьевнае—Мухаршэбэрэй аймагай Бар тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
32. ПЕТРОВА Патерна Савельевнае—Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
33. РЫМАРЕВА Прасковья Ивановнае—Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналейн тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
34. РЫЖКОВА Анна Ивановнае—Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхозой колхозница.
35. САПУНЕНКО Антонида Даниловнае—Улан-Удэ городой городской районой гурэнэй тэдхэн хангалгын отделениин инспектор.
36. СЕМЕНОВА Прасковья Харламповнае—Тарбагатайн аймагай Ехэ Куналейн тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
37. СЕРЕБРЯКОВА Елена Мироновнае—Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
38. СИМУХИНА Домна Матвеевнае—Мухаршэбэрэй аймагай «XVIII партсъезд» колхозой колхозница.
39. СЛАСТИНА Акулина Григорьевнае—Тарбагатайн аймагай «Серп ба Молот» колхозой колхозница.
40. СОЛОВЬЕВА Елена Васильевнае—Мухаршэбэрэй аймагай Шеролдай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
41. СПИРИДОНОВА Екатерина Андреевнае—Тарбагатайн аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
42. СУЧКОВА Евдокия Петровнае—Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхозой колхозница.
43. СУЧКОВА Мария Платоновнае—Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхозой колхозница.
44. ХОХЛОВА Марина Максимовнае—Мухаршэбэрэй аймагай «XVIII партсьезд» колхозой колхозница.
45. ХРОМЫХ Анастасия Осиповнае—Тарбагатайн аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
46. ЧЕРНЫШЕНКО Екатерина Евстифеевнае—Улан-Удэ городой городской районой № 6 столовын хүдэлмэришэн эхэнэр.
47. ЧУМАКОВА Мария Алексеевнае—Кяхтын аймагай Кяхта городой гэрэй эзэн эхэнэр.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшые орлогшо **М. ЧУВЬЮРОВ.**

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь **В. МОНКЕТОВ.**

Улан-Удэ город, Советүүдэй Байшан.
1945 оной июниин 13.

„Комсомольская Правда" ба „Пионерская Правда" газетэнүүдтэ СССР-эй орденууд барюулагдаба

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр М. И. Калинин болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын 1-дэхи зэргын орден «Комсомольская Правда» газетэдэ ба Ажалай Улаан Тугай орден «Пионерская Правда» газетэдэ барюулба.

Орденуудые газетэнүүдтэ барюулхада ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь О. П. Мишакова болон ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пропаганда ба агитациин таhагые даагшые орлогшо М. П. Котов гэгшэд байлсабад.

«Комсомольская Правда» газетын харюусалгата редактор Б. С. Бурков болбол М. И. Калининда хандажа, хүдэлмэрилэгшэдэйнгөө, юнкорнуудай болон уншагшадай үмэнэhөө дээдэ шагналда хүртэhэнэй дашарамда правительство, парти ба нүхэр Сталинда баясхалан хүргэбэ.

Тэрэшэлэн «Пионерская Правда» газетын харюусалгата редактор В. Г. Губарев үгэ хэлэбэ.

Нүхэр М. И. Калинин болбол «Комсомольская Правда» редакциие ба тэрээнтэй хамта бүхы комсомолые, мүн тэрэшэлэн «Пионерская Правда» редакциие, «Пионерская Правдые» уншагшад болохо пионернүүд болон ухибүүдые правительственна дээдэ шагналда хүртэhэндэнь амаршалба.

—Нэгэдэхеэр, тулалдаануудай полинууд дээрэ, фабрика ба заводууд дээрэ, колхоз ба совхозууд дээрэ, агуу ехэ патриотизмда, саг ургэлжэ, илангаа хүшэр хүндэ байдал тохёолдоод байхадань хододоо советскэ залуушуулые хаража дэмжэжэ байhан Эхэ орондоо, социалистическэ гүрэндөө, тэрэнэй правительствода ба арадуудай вождь нүхэр Сталиндаа манай залуушуулай дуратай байhан өөрынгөө хүдэлмэриин ашаг үрые бодото ажал дээрээ хараhан хадань; хоёрдохёор, тэрэ хадаа комсомолые хүтэлбэрилхэдэ, бүхы советскэ залуушуулда нүлөө үзүүлхэдэ ехэхэн туhаламжа үзүүлжэ гансахан залуушуулай дунда бэшэ, харин Советскэ Союзай бүхы арад зоной дунда ехэхэн хүндэтэй болоhон хадань «Комсомольская Правдые» амаршалхые зүбшөөрыт,—гэжэ хэлэнэ.

«Пионерская Правда» газетэ болбол айхабтар ехэ хүдэлмэри хэбэ. Нэгэдэхеэр, хүнүүд болбол ажабайдалайнгаа эхилхэhээ хойшо, хүл дээрээ гаража эхилхэhээн абаад газетэ уншажа, олон ниитын ажабайдалда зүндөө hуран дадажа байхаа, тэдэнэй үзэл мэдэрэл хадаа 40 наhан хүртэрөө хүн хадаа ухаа орожо, 40-тэй болоходоо партийна хүдэлмэрилэгшэдэй нүлөөн доро гү, али элдэб шалтагаануудаар урданайхида адляар ургангүй, харин манай пионернүүдэй тэрэ үзэл мэдэрэл хадаа зүндөө, хэлбэришэгүйгөөр ургажа байлгаха; хоёрдохёор, тэдэнэй ухаан бодолыень ургэдхэжэ байха, тэрээнтэй хамта эдибхитэй зоримгой ажалай түлөө оролдожо байха ябадалые ургуулжа байха, залуу наhандаа ажабайдалын дүүрэhэн шэнги болоогүй, саашадаа юу болохо байhаниие харалаггүй хүнүүд бэшэ, харин тэдэнэр саг ургэлжэ эдибхитэй боложо, ажабайдалда абьяасатай. ажал-ябуулгада абьяасатай хүнүүд болгохо гээшэ энэ хүдэлмэриин удхань болоно. Иимэл хүдэлмэриие «Пионерская Правда» хэхэ зэргэтэй гээшэ.

Дүүргэлтэ дээрэ нүхэр М. И. Калинин энэ хүндэ хүшэр ба тон хүндэтэй болон хэрэгтэй шухала ажал дээрэ амжалта оложо байхыень газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ хүсэhэн байна.

АЗЕРБАЙДЖАНАЙ РАЙОНУУДТА ГЕОЛОГИЧЕСКА ЭКСПЕДИЦИНҮҮД ХҮДЭЛМЭРИЛНЭ

Азербайджанай районуудта 20 шахуу геологическа экспедицинүүд хүдэлмэрилнэ. Ордубадска районой халануудта шухаг металлнууд олдоо. Эндэ молибденовэ рудник байгуулагдажа байна.

Апшеронско хахад арал дээрэ геологууд известняково ракушкануудай угаа ехэ запастай уурхай олобо. Эдэ ракушканууд хадаа цемент бэлэдхэхэдэ хэрэглэгдэхэ байна.

АЛБАНҺАА ТАБИГДАГШАДЫЕ АНХАРАЛ ОРОЛДОЛГООР ХҮРЕЭЛХЭ

ССР Союзай Верховно Советэй XII сесси болбол Дайлалдажа байгаа Армиин личнэ составай наһажаал болоһон хүнүүдые албанһаа табиха тухай гаргаһан закон соогоо партийна, советскэ, комсомольско болон профсоюзна организацинуудай үмэнэ айхабтар харюусалгатай ба хүндэтэй үүргэнүүдые табиба.

Ойрын үдэрнүүдтэ манай республикын город, тосхон, колхоз, совхоз болон МТС-үүдтэ албанһаа табигдагшад ерэхээр хүлеэгдэжэ байна. Тэдэниие бүгэдэниитын анхарал оролдолгоор хүреэлжэ угтаха тушаа ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри хаа-хаанагүй хэгдэжэ байха юм. Хаана партийна эхин организацинууд энэ шухала хүдэлмэридэ гол анхаралаа табинаб, тэндэ энэ хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдана.

Дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ город болон хүдөө нютагуудай эмхи зургаануудай болон ажаүйлэдбэриин предприятинуудай дэргэдэ сэрэгэй албахаагшадай бүлэнэртэ саг үргэлжэ туһаламжа үзүүлжэ байха зорилготойгоор олон тооной бытовой комиссинууд байгуулагдаһан байгаа. Тэдэнэрэй ехэнхинь өөһэдынгөө үмэнэхи үүргэнүүдые хангалтатайгаар бэелүүлһэн бэлэй. Мүнөө энэ комиссинуудай хүдэлмэриие советскэ Верховно органой шиидхэбэриин ёһоор шэнэдхэн табиха угаа шухала болоно. Энээндэ партийна болон комсомольско организацинууд үдэр бүри халуун туһаламжа үзүүлжэ, тус комиссинуудай хүдэлмэриие эдибхитэйгээр саашадань шэнэдхэн байгуулха үүргэтэй.

Зэдын комбинадай эмхи зургаануудай дэргэдэ байгуулагдаһан бытовой комисси болбол 4 хүнһээ бүридэһэн юм. Тус комиссиие профсоюзна организациин местнэ комитедэй түрүүлэгшэ толгойлхо зуураа албахаагшадай бүлэнэртэ ехэхэн туһаламжа үзүүлжэ шадаа. Эдэнэр өөһэдынгөө хүдэлмэриие гансахан сэрэгэй албахаагшадай бүлэнэртэ материальна туһалмжа үзүүлэлгээр хизаарладаг бэшэ, харин тэдэнэй дунда ниитэ-ойлгуулалмжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг байгаа. Газетэ болон журналнуудта толилогдоһон һонирхолтой материалнуудые сэрэгэй албахаагшадай бүлэнэртэ уншажа үгэхэһөө гадна, тэдэнэртэ элдэб янзын асуудалаар мэдүүлгэ бэшэхэдэнь гү, али хүбүүдтээ бэшэг бэшэхэдэнь туһаламжа үзүүлдэг болоо.

Мүнөө тус комиссиин члениүд сэрэгэй албанһаа ерэхээр хүлеэгдэжэ байһан айлнуудта гэр байраа заһабарилха, хубсаһа хунар оёхо хэрэгтэнь ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ. Байгша оной нэгэдэхи квартал соо имагта энэ комиссиин члениүдэй үүсхэлээр 90 метр бүд, 6 платья, 7 гадар самса, 7 хүбэнтэй хүүртиг, 15 паар дотор хубсаһа, 82 килограмм мяха, 25 килограмм өөхэнэй тоһо, 83 килограмм крупа, 500 килограмм хартаабха, 200 килограмм капуста гэхэ мэтын туһаламжа үзүүлэгдэбэ.

Иимэ комиссинууд тэрэшэлэн Закаменай аймагай бүхы колхозуудаар эмхидхэгдэнхэй. «Боевик» колхозой дэргэдэ байгуулагдаһан комиссиин членүүд фронтовигуудай бүлэнэртэ болон үнэшэн үхибүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хээ. Тус колхозой фронтовигуудай бүлэнэр һү, мяха болон түлеэ залһаар таһалданагүй. Мүн албанһаа бусажа ерэхэ хүбүүдэй гэртэхидэй гэр байра заһабарилагдажа байна.

Утато-Далахайн сомоной Советэй дэргэдэ бии болгогдоһон комисси болбол фронтовигуудай бүлэнэртэ туһаламжа үзүүлхэ талаар ниилээдгүй ехэ хүдэлмэри хэбэ. Тэрээнһээ гадна, тэдэнэр хэндэ хэды шэнээн туһаламжа үзүүлһэн тухай тоо бүридхэл наринаар хэнэ. Мүн тэрэшэлэн пенси болон туһаламжаяа хэрзэргэ саг болзор соонь абажа байһан тушаа хиналта шалгалта хэжэ, хэрбээ тэрэнэй саг болзор соогоо абтаагүй байгаа һаань гү, али буруу байгаа һаань, тэрээниие тэрэ дары заһаха тушаа хэмжээ-ябуулгануудые нютагайнгаа Советэй исполкомтой хамта абадаг болонхой.

Зэдын аймагай колхозуудаар бии болгогдоһон комиссинууд баһал муу бэшээр хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, Районкомадай дэргэдэ байгуулагдаһан женсоведэй члениүд сэрэгэй албахаагшадай бүлэнэрэй эрилтэнүүдые дүүргэхын түлөө ниилээдгүй хүдэлмэри хэһэн байха юм. Эдэнэр хадаа түбхын түрүүндэ, фронтовигуудай үхибүүдые хүүгэдэй яслида гү, али садта оруулха тушаа анхарал оролдолгоёо гаргадаг байна.

Тиибэ ябашье, манай республикын зарим аймагуудаар сэрэгэй албанһаа табигдаха болоһон хүнүүдэй гэр бүлэнэртэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэг тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Жэшээнь, Заиграйн, Иволгын, Бичурын болон бусад хэдэн аймагуудаар урдань бии болгогдоһон комиссинууд өөһэдынгөө хүдэлмэриие унагаажархёод байна. Теэд, тус аймагуудай партийна болон советскэ организацинууд тэдэнэй хүдэлмэриие һэргээн бодхоохо тушаа ямаршье хэмжээ-ябуулгануудые абадаггүй. Һанаа амархан һуужа байхань угаа гайхалтай.

Ушар иимэһээ, ВКП(б)-гэй айком болон райкомууд түбхын түрүүндэ, тэрэнэй сэрэгэй таһагууд энэ шухала удхашанартай хүдэлмэриие эрхилхэ комиссинуудай хүдэлмэриие уг үндэһээрынь һайжаруулха тушаа эрид шууд хэмжээ-ябуулгануудые абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Дайлалдажа байгаа Армиин личнэ составай наһажаал болоһон хүнүүдэй гэр бүлэдөө бусажа ерэхэдэнь, тэдэнэрые хаа-хаанагүй халуун анхаралаар хүреэлэхэ гэээшэ советскэ хүн бүхэнэй арюун нангин уялга мүн.

Г. ПАВЛОВ, ВКП(б)-гэй обкомой сэрэгэй таһагай инструктор.

ВЛКСМ-эй Обком ба БМАССР-эй Наркомземдэ

Залуушуулай тракторна бригадануудай республиканска социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомзем болбол залуушуулай тракторна бригадануудай республиканска социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые июлиин 1-эй байдалаар хаража үзөөд, Саянтын МТС-эй нүхэр Бимба Дымбрыловэй хүтэлбэрилдэг залуушуулай тракторна бригадые ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй нэгэдэхи мүнгэн шагнал абаха кандидатта үлөөхэ ба ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй дамжуулгын Улаан тугые тус бригадада байлгаха гэжэ тогтообо.

Нүхэр Дымбрыловэй бригада условно трактор бүхэнөөр зөөлэн хахалалгада оруулан 509 гектар элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 201 процент һайн шанартайгаар дүүргэһэн ба 4.870 килограмм горючи арбилһан байна.

Тэрэшэлэн Ехэ-Кударын МТС-эй Цырен Дамбаевай бригада ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй нэгэдэхи шагнал абаха кандидатта үлөөгдэбэ. Энэ бригада условно трактор бүхэнөөр зөөлэн хахалалгада оруулан 323 гектар элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 146 процент дүүргэһэн байха юм.

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй нэгэдэхи шагнал абаха кандидатта Түнхэнэй МТС-эй Балдан Яктуевай хүтэлбэрилдэг залуушуулай тракторна бригада баталагдаа. Энэ бригада условно трактор бүхэнөөр 309 га элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 152 процент дүүргэһэн, 678 килограмм горючи арбилһан байна.

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй хоёрдохи шагнал абаха кандидатта Саянтын МТС-эй Базаржап Бадмаевай бригада үлөөгдэбэ. Тус бригада условно трактор бүхэнөөр 298 гектар элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 117 процент дүүргэһэн, 1.523 килограмм горючи арбилһан байна.

Условно трактор бүхэнөөр 252 гектар элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 141 процент дүүргэһэн Түнхэнэй МТС-эй нүхэр Деминай бригада, условно трактор бүхэнөөр 333 гектар элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 138,7 процент дүүргэһэн, 5.082 килограмм горючи арбилһан Саянтын МТС-эй Гомбоцырен Базаровай бригаданууд ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй хоёрдохи шагнал абаха кандидатуудта баталагдаба.

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй гурбадахи шагнал абаха кандидатуудта условно трактор бүхэнөөр 263 гектар элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 101 процент дүүргэһэн, 430 килограмм горючи арбилһан Саянтын МТС-эй Долгор Вампиловагай, условно трактор бүхэнөөр 318 гектар элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 98 процент дүүргэһэн, 486 килограмм горючи арбилһан Кыренскэ МТС-эй Лубсан Гонгоровой бригаданууд үлэгдөө.

Условно трактор бүхэнөөр 227 гектар элдүүрилжэ тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 106 процент дүүргэһэн Иволгын МТС-эй Стрельцовагай, условно трактор бүхэнөөр 210 гектар элдүүрилжэ тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 104 процент дүүргэһэн, 57 килограмм горючи арбилһан Курбын МТС-эй Гатабоной, условно трактор бүхэнөөр 226 гектар элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 111 процент дүүргэһэн, 400 килограмм горючи арбилһан Курбын МТС-эй Цырендоржиевай бригаданууд ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй гурбадахи шагнал абаха кандидатуудта баталагдаһан байна.

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомзем болбол условно трактор бүхэнөөр 210-һаа 270 гектар хүртэр элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэбүүдые 90-һээ 100 процент хүртэр дүүргэһэн Иволгын МТС-эй Улзыто Дашинимаевай, Саянтын МТС-эй Гунга Нимацыреновэй, Намжил Бимбаевай, Дамбадугар Анжуевай, Кыренскэ МТС-эй Галсан Малановай, Тимлюйскэ МТС-эй Александр Поломошиной, Птанцын МТС-эй Николай Пташнигай, Чесанын МТС-эй Жалма Шагдаровагай бригадануудай һайн хүдэлмэри тэмдэглэгдэбэ.

Ерэхэ жэлэй үндэр ургасын түлөө

Манай бригадын урда тон харюусалгатай зорилго табигдаһан байна. Энэ хадаа сэбэр пар бэлэдхэхэ ябадал болоно. Бидэнэр 100 га пар нэгэ дахин, 50 га хоёр дахин хахалжа, ерэхэ жэлэй үндэр ургаса хангаха үндэһэ һуури табиха байнабди. Энэ даалгабаряа һайса мэдэһэн манай бригадын член бүхэн үдэрэйнгөө нормо 150 процентһээ доошо бэшэ дүүргэхэ уялга абаа һэн. Гансал һайн шанартай пар баян ургаса ургуулха гол нүхэсэл туладань энэ шухала хүдэлмэриие агротехническэ эрхим болзорнуудта дүүргэхын түлөө тарилгата ябахаһаа хойшо эрмэлзэдэг байгаабди.

Тиин, тарилгаяа дүүргэмсээрээ папаа хахалжа эхилээбди. Мүнөө 118 га пар нэгэ дахин хахалагдаһан ба 121 га борнойлогдоһон байна. Түсэбһөө гадуур 71 га элүүр газар хахалаад байнабди. Пар хахалалгын үедэ 3 центнер, энэ хабарай болоһоор орой хамта 6 центнер 37 килограмм горючи арбилагдаа.

Трактористнуудай үндэр бүтээсэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Тракторист Пагмитов машинаяа хэнии гэгшэһээ үлүү һайнаар мэдэхэ болоһон ба нягта наринаар абажа ябадаг болонхой. Тэрэнэй ашаар тарилга соо 86 га хахалжа, 240 га тариһан ба 54 га пар хахалһан байна. Үдэрэйнгөө нормые үргэлжэ үлүүлэн дүүргэжэ, 3,80 гектарай орондо 4—5 га хахалдаг юм. Тэрэшэлэн тракторист Р. Хузин 73 га хахалжа, 351 килограмм горючи арбилаа. 2,50 гектарай орондо үдэр соо 3—3,50 га элүүр газар хахална. Нёдондо прицепщик ябаһан залуу колхозник Хабибула Нагмитов гэгшэ энэ жэлдэ тракторист болоод, нүхэр Хузинтай хамта хүдэлмэрилнэ. Энэ хадаа 40 га хахалжа, 39 килограмм горючи арбилаа.

Мүнөө параа дисковалжа байнабди. Һаяар хоёрдохи хахалалга дүүргэхэмнай.

Өөрөө мүнөө жэлдэ комбайнёраар хүдэлмэрилхэб. Тариахураалга гол түлэб комбайнер, трактористнуудай хүдэлмэриһөө дулдыдаха байна. Тиимэ тулада комбайнуудай заһабарилгын үлэмжэ һайнаар үнгэргэхэ, нёдондо хураалгын үедэ элирүүлэгдэһэн дутуу дундануудые мүнөө жэлэй заһабарилгын үедэ сүм усадхаха ябадал шухала болоно. Мүнөө минии комбайн хураалгада бэлэн болонхой. Нёдондо гүрэнэй түсэб 160 га байхадань 190 гектар тарияа хадаа бэлэйб. Энэ хадаа үшөөл бага гээшэ. Мүнөө жэлдэ үгтэһэн түсэбөө хоёр дахин үлүүлэн дүүргэхээр бэеэ уялгаланхайб.

Ойдоп РЫГЗЕНОВ,
Хориин МТС-эй Улаан тугта бригадын бригадир.

Краснодарска сай

Краснодарска хизаарай Адлерскэ ба Лазаревскэ районуудай колхозууд ногоон сайн набшаһа суглуулжа эхилээ. «Примерный» гэжэ хүдөө-ажалай артель нэгэ хэды үдэр соо 700 килограмм сайн набшаһа суглуулжа, Дагомысска сайн фабрикада тушаагаа. Сайн набшаһа суглуулагша Демерчан гэгшэ 6 килограмм сай суглуулха нормотой аад, 28 килограмм үдэр бүридөө суглуулна. Тэрэшэлэн «Ленинец» гэжэ колхоздо сайн набшаһа суглуулха ябадал һайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Кубаниин урда районуудта сай тариха талмайнууд жэл бүхэндэ ургана. Мүнөө 700 гектар газары сайн плантацинууд эзэлнэ.

Берлинһээ ерэһэн трофейнүүд

Трофейнэ буу зэбсэгүүдэй выставкэ дээрэ энэ жэлдэ немецүүдһээ буляагдан абтаһан шэнэ экспонадууд ерэбэ.

Авиационно таһаг соо 1.750 мориной хүсэтэй, хоёр мотортой аад 50 милиметрын үхэр буутай «Мессершмитт—410» гэжэ хоёр мотортой истребитель ба бусад машинанууд Берлинһээ асарагдаад, харуулагдажа байна. Дайнай дүүрэхэ багта немецүүд өөһэдынгөө самолёдуудай зарьмыень һэльбэһэн байгаа. Жэшээнь, «Фоке-Вульф—190» гэжэ истребительдэ агаараар һэрюусүүлдэг моторынь, 1900 мориной хүсэтэй шангэн тоһоор хүдэлжэ һэрюусүүлхэ моторoop һэлгэгдэһэн байна, тэрэ хадаа машинын аэродинамическа мэдээнүүдые ниилээд ехэ болгоһон байна. Энэ самолёдто 30 ба 20 миллиметрын калибртай 4 үхэр буу табигданхай. Нэгэ мотортой «Юнкерс—87» гэжэ доогуур ниидэдэг самолёдой далин доронь хоёр 37 милиметрын үхэр буунууд табигдаһан байба. Тиихэһээн урда тээ энэ самолёт хоёр юрын пулемёдтой байһан юм.

Мүнөө үедэ выставкэдэ шэнэ трофейнүүд Берлинһээ эльгээгдэжэ байна, тэдэнэй олонхинь 1945 ондо бүтээгдэн гаргагдаһан байгаа. 88 милиметрын 32 сэмгэтэй миномёт угаа һонирхолтой байна. Энээнэй урда тээ милл 10 сэмгэтэй миномёдууд байдаг бэлэй.

Дайсанай Курляндска бөөгнэрэлгые хяа һамна сохихо үедэ буляагдан абтаһан айхабтар ехэ хүсэтэй французска үхэр буу мүнөө Москвада асарагдаба. Тэрэнэй шэгнүүрынь 19 тонно, хоёр километр хүртэр холо буудадаг. Тэрэ үхэр буу гэнжэ мөөрэтэй, баһа электромоторнуудтай. Немецүүд тэрээндэ шэнэ нэрэ үгэһэн байгаа гэбэл: снарядунаад ябаһан барон Мюнхаузен гээшэ гэбэ.

Венын түлөө болоһон дайн байлдаануудта 3-дахи Украинска фронтын сэрэгүүд 210 милиметрын венгерскэ ехэ хэмжээнэй үхэр буу, 120 милиметрын миномёт болон хадын артиллериин ехэ буунууд буляагдажа абтаһан байгаа. Эдэ трофейнүүд мүнөө выставкэ дээрэ байна гээшэ.

Выставкэ харагшад болбол германска үни удаан сагай буудалгын үүр болохо хүнгэа колпакые һонирхожо харана. Тэрээн дээрэ: «Москвада, трофейнэ выставкэдэ эльгээхэ» гэжэ 1-дэхи Украинска фронтын боецүүдэй бэшэһэниинь тэрэ зандаа байна. Буудалгын үүр болбол Одер мүрэнэй оршондо немецүүдэй фронтын урда захада. Хайшан гээд табяатай байһан тэрэ янзаараа харуулагданхай. Тэрэнэй шэгнүүрынь—25 тонно, хуягай зузаанинь—15 сантиметр, үндэрынь—2 метр 14 сантиметр. Дүрбэн амбразураар немецүүд тойруулжа буудадаг байба.

Германска техникын шэнэ һониин юумэ гэхэдэ самолёдуудые агаарта бэдэржэ олохо болон тэдэнэй хаана ямар газарта ябаһыень мэдэхэ радиолокатор, зенитнэ буудалгые хүтэлхэ шэнэ приборнууд, шэнэ янзын зенитнэ үхэр буунууд, эрье шадарай хамгаалгын айхабтар ехэ хүсэтэй үхэр буунууд болон реактивна минээр танк буудаха 88 милиметрын үхэр буунууд болоно.

Нэгэ павильон соонь фашистска Германиин тугууд ба орденууд табигданхай. Витринэ соо шэл доро: «Имперскэ канцеляриһаа асарагдаа» гэжэ бэшээтэй байна. Тэндэ «Адольф Гитлер» гэжэ алтан үзэгөөр хэблэһэн албанай бэшэлгын дэбтэр, германска бүргэдэй хэдэн олон орденууд ба медальнууд бии.

Энэ выставкые үдэр бүридэ хэдэн мянгаад хүн харана. Тэрэниие хараһан СССР-эй Верховно Советэй бүлэг депутадууд—Ленинградай, Сталинградай ба бусад алдарта городой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд болбол дайн сэрэг соогуур хэмжээлэшэгүй ехээр ургаһан советскэ полководецуудай сталинска эрдэм шадабариие, мүн манайхинай шэн габьяата буу зэбсэгэй диилдэшэгүй ехэ хүсыень тэмдэглэжэ бэшэнэд. (ТАСС).

ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК А. А. ЖДАНОВ ХЕЛЬСИНКИДЭ ЕРЭБЭ

ХЕЛЬСИНКИ, июлиин 14. (ТАСС). Финляндида байгаа Союзна контрольно комиссиин түрүүлэгшэ генерал-полковник А. А. Жданов мүнөө Хельсинки городто ерээ.

Гадаадын һонинууд

◆ Италида минэһээ үшөө сэбэрлэгдээгүй тарияанай газар 1.000 квадратна километрһээ үлүү ехэ байна. Багсаалаар тоолоходо, 5—6 миллион минэ хуряажа абаха хэрэгтэй. Жэл хахад—хоёр жэл соо минэ абалгые хүсэд дүүргэхэ гэһэн хэмжээ-ябуулганууд зохёогдобо.

◆ Польшын профсоюзууд мүнөө үедэ 777.240 хүдэлмэришэд ба албахаагшадые нэгэдүүлнэ. Тэдэнэй дунда эгээл олониинь хадаа—150.000 членэтэй түмэр харгын транспортын хүдэлмэришэдэй профсоюз болоно.

СТАЛИН ТРУМЭН БА ЧЕРЧИЛЛЬДЭ АМЕРИКАНСКА БУХЭСЛАВЯНСКА КОНГРЕССЫН ЭЛЬГЭЭҺЭН БЭШЭГ

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 13. (ТАСС). Американска бухэславянска конгресс болбол Трумэн, Сталин ба Черчилльдэ телеграмма эльгээбэ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ.

«Американска бухэславянска конгрессын национальна комитет болбол Македониин греческэ талада боложо байгаа ушаралнуудай хойноһоо сэдьхэлээ зобонгёор ажаглан хаража байна, американска хэблэл газетэнүүдэй мэдээсэлэй ёһоор, тэндэ ЭДЕС-ын греческэ банданууд сэрэгүүдээр дэмжэгдэжэ, Македонско славянуудые хюдаха тушаа кампани ябуулжа байна. Энэ террор болбол мүнөөнэй греческэ правительствын ниитэ демократида харша политикын хубинь болохо хэбэртэй; тэрэ хадаа Грециин баатарлиг арад зондо эсэргүүсэнэ гээшэ, теэд саашаа тиигэжэ үргэлжэлөө юм хадаа Балкануудые дахяад дайн сэрэгтэ татажа оруулха аюул ерүүлжэ байна гээшэ.

Ерээдүйн эб найрамдал ба аюулгүй байхын түлөө оролдожо байһан холбоото штадуудай олон миллион хүнүүдэй зүгһөө бидэнэр мүнөөнэй террорые болюулха ба македонско славянууд болон греческэ арад зондо өөһэдынь национальна ба политическэ эрхэнүүдые олгохо тушаа хэмжээ абахые угаа ехээр гуйнабди. Хэрбээ сүлөөлэгдэһэн оронуудта үнэхөөрөө демократическэ правительствонуудые бии болгохэдонь туһаламжа үзүүлхэ тухай ялтинска шиидхэбэриие Грецидэ бэелүүлээ юм хадань, союзнигуудай ба эб найрамдалай хэрэг угаа ехээр бүтэхэ байна. Энэ зобоһон ороной арад зон эрхэтэй сүлөөтэйгөөр ажаһууха эрхэтэй болоод байна гээшэ».

Үүлтэртэ мал үсхэбэрилхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа табиха

Н. ФЛОРЕНСОВА, БМАССР-эй Наркомземэй адуу мал үсхэбэрилхэ Управлениин үүлтэртэ малай хэрэгые эрхилхэ зоотехник.

ВКП(б)-гэй обкомой XIX пленум болбол манай республика дотор үүлтэртэ малые үсхэбэрилхэ хүдэлмэри хангалтагүй гэжэ тэмдэглээд, саашадаа энээниие һайжаруулха бодото хэмжээнүүдые хараалһан байна. Энээнэй нэгэниинь хадаа үүлтэртэ малай фермэнүүдые эмхидхэхэ, районой ба гүрэнэй үүлтэртэ малай олошорхо ябадал һайнаар хүтэлбэрилхэ хэрэг болоно. БМАССР-эй Совнаркомой тогтоолоор манай республика дотор иимэ фермэнүүд байгуулагдахаар баталагдаба, гэбэл: эбэртэ бодо малай 20 фермэ, хониной—13, ямаанай—11 ба гахайн 10. Тэрээнһээ гадна урдань байһан үүлтэртэ малай фермэнүүдэй эхэ малай ба түлэй тоо толгойн түсэб баталагдаһан байна.

Республикын колхозууд үүлтэртэ мал үсхэбэрилхэ хүдэлмэридэ бүхы анхаралаа хандуулха ба һаяын жэлнүүдтэ үүлтэр һайнтай, ашаг шэмэ ехэтэй малтай болохо ёһотой.

Гэбэшье, республикын колхозуудаар үүлтэртэ мал үсхэбэрилхэ хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдажа байха юм. Үүлтэртэ мал үсхэбэрилхэ хэрэгтэ иимэ харюусалгагүйгөөр хандадаг ябадал дары усадхахын тулада түбхын түрүүн юу хэхэб гэхэтэ, мүнөө байгаа бүхы малнуудай тоо толгойе бүридхэжэ, фермын малай, тэрэнэй тоодо эхэ мал ба буха, хусануудай тоо тодолон һонордхохо хэрэгтэй байна. Фермын малай тоо бүридхэхэдөө мал бүхэндөө инвентарьна номер олгожо, бэедэнь халаха шухала. Заабариин ёһоор фермын номерые баруун шэхэндэнь хададаг ба хэрбээ энэ мал гүрэнэй үүлтэртэ малай дансада ороһон байгаа һаань, тэрэ номерынь зүүн шэхэндэнь бүхэлдэг байха юм. Мал тэмдэглэхэ гээшэ тон харюусалгатай хэрэг мүн. Үүлтэртэ мал бүхэнэй нэрэ ба номерынь мэдэхэ гээшэ шухала. Үүлтэртэ малай фермын нэрэ үгэхэдөө эхынь нэрын түрүүшын үзэгһөө уламжаалуулжа үгэдэг юм. Малда хүнэй нэрэ үгэһэнэй хэрэггүй.

Үүлтэртэ мал үсхэбэрилхэ хүдэлмэри амжалтатайгаар ябуулхын тулада зоотехническэ бүридхэл ехэ удхашанартай байна. Энээнһээ урда тээ манай фермэнүүдээр үйлэдбэриин-зоотехническэ бүридхэл муугаар табигдаһан дээрэһээ үүлтэртэ мал үсхэбэрилхэ хүдэлмэри ехэнхидээ хангалтагүйгөөр ябуулагдаһан байха юм. Бүридхэл муутай байбал үүлтэртэ малые зүбөөр сэгнэхэ аргагүй байдаг. Документгүй дээрэһээ ниилээдгүй олон һайн үүлтэрэй малнууд манай эндэ ондоо малаар худхаран холисолдсоһон байна. Тиимэдэ бүридхэл зүбөөр табиха ба тэрэниие саг үргэлжэ хүтэлбэрилжэ байха шухала болоно. Фермэ бүхэн малайнгаа бүхы тоо толгойе бүридхэхэ инвентарьна книгэ, ороондо оролго ба түл абалгын журнал, һү һооно, бүридхэхэ, түлэй, малай уг гарбалай, бодо мал ба залуу мал тэжээлгын журналнуудые бии болгохо ёһотой. Энэ үйлэдбэриин-зоотехническэ бүридхэлые зоотехник гү, али дүршэл ехэтэй учётчигууд участково гү, али аймагай зоотехнигэй заабари доро хүтэлхэ болоно.

Үйлэдбэриин-зоотехническэ учет болбол үүлтэртэ мал үсхэбэрилхэ хүдэлмэриин харюусалгатай һалбаринь болодог юм. Үүлтэртэ малай бэшэлгэ болбол фермэ дээрэхи хүдэлмэри һайнаар эмхидхэхэдэ ехэхэн удхатай байна. Энээн соо мал бүхэнэй уг гарбал, өөрынь ургажа түлжэлгэ, түхэл шэнжэ, ашаг шэмэ үгэлгэ, түл үгэлгэ ба түлэйнь шанар тодоор тэмдэглэгдэжэ байха ёһотой. Үүлтэртэ малай бэшэлгын гол документ мал бүхэнэй карточка мүн. Тэрэ карточка соо тус малай тухай, тэрээнэй үүлтэрэй шанар тухай бүхы шухала мэдээнүүд тэмдэглээтэй байха ёһотой. Мүн тэрээн дээрэ тэрэ малай нэрэ, түрэһэн газар ба саг, колхозой, аймагай ба гүрэнэй үүлтэртэ малай книгын номернууд, уг гарбалынь, амидынь шэгнүүрнүүд, гол шухала тэмдэгүүдынь, зүһэн, бэеынь дутагдалнууд, үбшэн элүүрынь тэмдэглээтэй байха зэргэтэй. Үнеэдэй үдэр бүхэнэй һүнэй хэмжээн, һаалгаһан бүхы үе соонь ба 300 хоног соохи һүнэйнь тоһоной процент, тугаллаһан сагынь, тугалайнь шэгнүүр ба амиды элүүр тухайнь, эдюулһэн бүдүүн, шэмэтэ ба концентрированна тэжээлэй тоо тэмдэглэхэ шухала. Бухануудай карточка соо тэрээнэй үүлтэрэй албан тухай бүхы гол шухала мэдээнүүд, үнеэндэ табилгын тоо, түрэһэн тугалнуудай тоо ба тэдэнэйнь һүтэй һүгүй тухай мэдээн тэмдэглэгдэхэ байна. Тус карточкануудые бүхэли жэл соо, бодото мэдээнүүдэй гараха бүхэндэ тэмдэглэн хүтэлжэ байха шухала. Энэ карточка колхозой үүлтэртэ малай фермэ соо байгаа бүхы малда тус бүхэндэнь байха ёһотой. Энэ хадаа эдэ малнуудые аймагай ба гүрэнэй үүлтэртэ малай книгэдэ оруулхын үндэһэн боложо үгэдэг байна.

Сэлэнгын госплемрассаднигай үүлтэртэ малай 13 фермын учет эрхимээр табигдаха ёһотой байбашье, эдэ бүхы эрилтэнүүдые харюулжа шадахагүй байха юм. Жэшээлхэдэ, Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай бүхы бэшэлгэнүүдынь үгы болон хаягдашаһан байһан аад, һүүлшын үедэ дахин һэргээгдэһэн байха юм. Мүн бэшэ бэшэшье фермэнүүд дээрэ иимэ байдалтай байба. Малай бэлшэлгые һайжаруулбал үүлтэртэ малай фермын хүдэлмэри хараа байса дээшэлхэ юм.

Колхозуудай үүлтэртэ мал үсхэбэрилхэ ябадалда һаад хэдэг ехэхэн дутуу хадаа тэжээлэй базын эмхигүйгөөр байгуулагдаһан ба бии байгаа үбһэ тэжээлээ муугаар хэрэглэһэнһээ болоно. Жэшээлхэдэ, үнеэдтэ шэмэтэ тэжээл ехээр эдюулхэ гэһэн заабари ехэнхидээ дүүргэгдэдэггүй байна. Ондоо зүйлэй үбһэ тэжээл элбэгээр эдюулбэшье, шэмэтэ тэжээл үгэлсөөгүй һаа малай һү гаралгань саашадаа дээшэлдэггүй ба һүниинь һайхан байдаггүй юм. Силос гээшэ гол шэмэтэ тэжээл байбашье, хүсэд хэрэглэгдэнэгүй.

Һүүлэй үедэ фермэ шадарай, илангаяа шэмэтэ тэжээлэй тарилгые үргэдхэхэ тухай асуудал табигдажа байна. Тиимэдэ үүлтэртэ малай фермэ бүхы свёкло, турнепс ба бусад шэмэтэ тэжээлнүүдые өөрынгөө участок дээрэ тариһан байха ёһотой. Энэ хадаа колхозуудай үүлтэр һайнтай мал үсхэбэрилхэ талаар ехэхэн түлхисэ болохо байна.

Гэрэлтэй дулаан ба хуурай байрагүй һаа үүлтэртэ малай, илангаяа залуу малай хүгжэлтэдэ ехэ һаад түбэг болодог байха юм. Муу байрада байһан залуу малнууд һайн үүлтэрэйгээ шанарые гээжэрхидэг байна. Иимэдэ үүлтэр һайнгай мал үсхэхэ гэжэ зорилго табиһан колхозууд һайн байра түхеэрхэ тухай шухала анхаралаа табиха болоно. Үүлтэртэ малнуудые һайн байрада байлгахатаяа хамта, тэдэнэрые харууһалха шадабаритай хүнүүдые шэлэн олохо шухала.

Аймагай ба гүрэнэй үүлтэртэ малай книгэ болбол үүлтэр бүхэнэй ашаг шэмэ эгээл ехээр үгэдэг малые бүридхэн, эрхим малнуудые илган гаргажа, малай үүлтэр һайжаруулха бүхы ябуулгануудай нүхэсэл болохо байна.

Гэбэшье, иимэ бүридхэл хэхэ книгэнүүд зарим аймагуудаар хэрэгсээгдэдэггүй байха юм. Тиимэдэ нютагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалангай органууд үүлтэртэ малай фермэ бүхэнэй иимэ книгэнүүдые зүбөөр хэрэглэхэ ябадалда тусгаар анхарал табиха ёһотой.

Үүлтэртэ мал үсхэбэрилхэ хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ аймагай газарай таһагуудай үүлтэртэ мал үсхэбэрилхэ хэрэг эрхилдэг зоотехнигүүд шиидхэхы үүргэтэй гээшэ.

Үүлтэртэ мал үсхэбэрилхэ хэрэг аймаг, колхоз бүхэнөөр онсо һайнаар ябуулаад байбал манай республикын урда ВКП(б)-гэй Центральна Комитедээр табигдаһан зорилгонуудые адуу мал олоор үсхэбэрилжэ, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар бүрин дүүргэжэ шадаха байнабди.

Тиихын тулада мүнөө үедэ колхоз бүхэн үбһэ тэжээл элбэгээр хуряажа абаха хэрэгтэ эршэмтэйгээр оролсожо, адуу малаа садхалан үбэлжүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ гаргаха уялгатай.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03 писем и переводов—6-03 (2 зв); объявлений—2-64 (2 зв.).

Н—00400. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.